

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ว่าด้วย คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอน
ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษ
พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้มีความ
เหมาะสม มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ (๒) มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๘ และมติสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่
๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จึงออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วย คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการ
แต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษ
พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วย การแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ
รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๐

บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดอื่นใดที่กำหนดไว้แล้ว ที่ขัดหรือแย้งกับ
ข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่น

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น

“ส่วนงาน” หมายความว่า คณะ วิทยาลัย หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีคณาจารย์ในสังกัด

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

“คณะกรรมการประจำส่วนงาน” หมายความว่า คณะกรรมการประจำคณะ หรือวิทยาลัย หรือ
ส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีคณาจารย์ในสังกัด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ

“คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมิน
ผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

“คณาจารย์ประจำ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและพนักงาน
มหาวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

ข้อ ๕ บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ และ ศาสตราจารย์พิเศษ จะต้องเป็นบุคคลที่มีได้เป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมีคุณสมบัติ ดังนี้

๕.๑ คุณสมบัติด้านการสอน

- (๑) ต้องได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัย
- (๒) ทำการสอนรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษา
- (๓) มีผลการประเมินผลการสอนตามหลักเกณฑ์และวิธีการมหาวิทยาลัยกำหนด ดังนี้
  - (๓.๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญ
  - (๓.๒) รองศาสตราจารย์พิเศษ ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญพิเศษ
  - (๓.๓) ศาสตราจารย์พิเศษ ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับเชี่ยวชาญ

๕.๒ คุณสมบัติด้านประสบการณ์ ความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เสนอแต่งตั้ง

(๑) ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาที่เสนอขอแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในสาขาวิชาหรือวิชาชีพที่ปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับภายในมหาวิทยาลัย และหรือในวงวิชาการหรือวิชาชีพสาขานั้นๆ

(๒) ตำแหน่งรองศาสตราจารย์พิเศษ จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาที่เสนอขอแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาหรือวิชาชีพที่ปฏิบัติ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และหรือในวงวิชาการหรือวิชาชีพสาขานั้นๆ

(๓) ตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาที่เสนอขอแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๗ ปี มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาหรือวิชาชีพที่ปฏิบัติ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และหรือในวงวิชาการหรือวิชาชีพสาขานั้นๆ ในระดับประเทศ และหรือต่างประเทศ

ข้อ ๖ ผลงานทางวิชาการสำหรับการเสนอแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษ มีดังนี้

๖.๑ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ประกอบด้วยผลงานทางวิชาการ ต่อไปนี้

(๑) ผลงานแต่งหรือเรียบเรียง ตำรา หนังสือ หรือบทความทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

(๒) ผลงานวิจัย ซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใดๆ หรือ

(๓) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

(๔) ผลงานวิชาการรับใช้สังคม ซึ่งมีคุณภาพดี โดยผลงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานซึ่งมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานให้ความเห็นชอบ และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์ต่อสังคม โดยปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ

๖.๒ รองศาสตราจารย์พิเศษ ประกอบด้วยผลงานทางวิชาการ ต่อไปนี้

๖.๒.๑ ผลงานทางวิชาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) ผลงานวิจัย ซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใดๆ หรือ

(๒) ผลงานวิชาการรับใช้สังคม ซึ่งมีคุณภาพดี โดยผลงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานซึ่งมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานให้ความเห็นชอบ และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์ต่อสังคม โดยปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ หรือ

(๓) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด

และ

๖.๒.๒ ผลงานแต่งหรือเรียบเรียง ตำรา หรือหนังสือ ซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด

ในกรณีที่ผลงานตามข้อ ๖.๒.๑ หรือ ๖.๒.๒ อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีคุณภาพดีมาก โดยผลงานอื่นไม่ถึงคุณภาพดี สภามหาวิทยาลัยอาจถือว่าผลงานซึ่งมีปริมาณการมีส่วนร่วมในผลงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด และมีคุณภาพดีมากนั้น เข้าเกณฑ์ที่จะแต่งตั้งเป็นรองศาสตราจารย์พิเศษก็ได้

๖.๓ ศาสตราจารย์พิเศษ ประกอบด้วยผลงานทางวิชาการ ต่อไปนี้

๖.๓.๑ ผลงานทางวิชาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) ผลงานวิจัย ซึ่งมีคุณภาพดีมาก และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใดๆ หรือ

(๒) ผลงานวิชาการรับใช้สังคม ซึ่งมีคุณภาพดีมาก โดยผลงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานซึ่งมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานให้ความเห็นชอบ และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์ต่อสังคม โดยปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ หรือ

(๓) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ซึ่งมีคุณภาพดีมาก และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด

และ

๖.๓.๒ ผลงานแต่งตำรา หรือหนังสือ ซึ่งมีคุณภาพดีมาก และได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนด

ในกรณีที่ผลงานตามข้อ ๖.๓.๑ หรือ ๖.๓.๒ อย่างใดอย่างหนึ่งมีคุณภาพดีเด่น โดยผลงานอื่นไม่ถึงคุณภาพดีมาก สภามหาวิทยาลัยอาจถือว่าผลงานซึ่งมีปริมาณการมีส่วนร่วมในผลงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนดและมีคุณภาพดีเด่นนั้น เข้าเกณฑ์ที่จะแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษก็ได้

หลักเกณฑ์การประเมินผลงานระดับดี ดีมาก และดีเด่นของผลงานแต่ละประเภท ให้ใช้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. หรือมหาวิทยาลัยกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

ข้อ ๗ ขั้นตอนและวิธีการเสนอแต่งตั้ง

๗.๑ ให้ส่วนงานเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมตามข้อ ๕ ต่อคณะกรรมการประจำส่วนงาน

๗.๒ เมื่อคณะกรรมการประจำส่วนงานพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้เสนอมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา และแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) ประธานกรรมการ แต่งตั้งจากกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓-๕ คน

๗.๓ การตัดสินผลการประเมินของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ถือเสียงข้างมาก

๗.๔ ให้มหาวิทยาลัยเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการและสภาวิชาการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๗.๕ เมื่อสภามหาวิทยาลัยอนุมัติแล้ว ให้อธิการบดีแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และรองศาสตราจารย์พิเศษ ส่วนตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษ ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ข้อ ๘ การพ้นและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วย คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๙ การพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์พิเศษ และศาสตราจารย์พิเศษที่สภามหาวิทยาลัยได้รับเรื่องไว้แล้ว และอยู่ระหว่างดำเนินการก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้เดิมต่อไปจนแล้วเสร็จ

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ หากมีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ หรือจำเป็นต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีเสนอคณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้นให้ถือเป็นที่สุด

กรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นสภามหาวิทยาลัยอาจมีมติให้งดหรือยกเว้นการใช้ข้อบังคับนี้ได้ตามความจำเป็น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายณรงค์ชัย อัครเศรณี)

นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น